

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Mercurea si Duminecă, Foi'a, candu condeu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2\frac{1}{3}$ galbini mon. sunatòria.

Anulu XXXV.

Se prenumera la poste c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 40.

Brasovu 1 Iuniu 20 Maiu

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.
Transilvania.

Archiduces'a Sof'a,

Inalt'a mama a Maiestatei Sale imprematului si regelui apostolicu repausă in Domnului in 28 Maiu la 3 ore deminéti'a.

La doliu de Fiiu alu inaltului nostru monarchu iea parte profunda cu inalt'a casa domnitoria si romanulu intre poporele imperiului, pe care dorerea monarchului luaficiaza cu asemenei investiari de doliu si tristetia!

Fia'i tieren'a usiora si memori'a neuitata! —

Telegramulu

„GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Sibiu 30 Maiu 6 ore, 15 min. d. pr., sositu in 31, 1 ora, 2 min. dim.

Aflam, ca un'a conferintia tienuta la Alb'a Iulia in 28 l. c. din partea mai multor barbati romani de influentia publica, dupa desbateri seriose desavocă conclusele conferintiei sibiane din 5-6 Maiu si gerarea comitetului ei că nationalu, si decise conchiamarea unei adunari nationali prin comitetulu din 1861 singuru competentu*). —

Rosiu.“

Propunerea

dliu adv. Arone Densusianu in sied. comit. distr. Fagarasiu din 22 Maiu primita si espedita minist. r. ung. de interne.

(Capetu.)

Ni se impune mai antaiu, că Fagarasiu se fia locul alegerei unui cercu electoral, si se provoca la § 5 din legea din Posioniu.

Inainte de tot se va intrebă fiacare din dvóstra: suntemu noi unu municipiu autonomu, cum ni se spune in § 1 art. 42—1870. Decidemu prin votu liberu dupa cum ne asigura § 45 alu art. citatu; ori numai gur'a se fia in dispusetiunea nostra si voi'a in a altuia?

In art. V—1848 § 5 din Posioniu, Fagarasiu nu se afla nicairi; acolo se numera cu cifre totale ale municipie urbane, care au se fia locuri electorali; Fagarasiu inse, Reginulu sasescu si Rosia nu se afla nicaiurea.

Acea lege vorbesce si pune chiaru cu cifre exclusivu, numai deputatii din Ungaria 377 la numeru, pre candu Ardélulu are unu numeru a parte

de 75 deputati. Asia déra dupa legea din Posioniu se alegu numai 377 era nu 462 deputati.

Chiaru prin instructiunea dlu ministru din 16 Aprile 1872 Fagarasiu se alatura la districtu era nu din contra.

Era art. II—1848 clusianu § 7 lit. b) dice espresu, ca 'cetatile alatarate suntu: subordinate municipielor respective; asia déra ele au a se supune la tote dispusetiunile, că si cea mai din urma comun'a.

Cu ce dreptu vine déra dlu ministru, a dă prin unu ordinu separatu unu deosebitu comitetu electoral Fagarasiu, si a pune pre subordinatulu in capulu superiorelui?

Déca dlu ministru in 1869 da Fagarasiu unu asia numitu comitetu conscriotoru, avea ceva pentru sene, ca-ce in punctu 1 din instructiunea de atunci se dicea: ca alegatorii din cetatile alatarate suntu a se conscrie prin autoritatile loru proprie, d'er' in instructiunea de acum acesta dispusetiune este cu totulu lasata afara, cea ce inca este gresitu, ca-ce amu aratatu, ca instructiunea inca a devenit lege, din care dlu ministru nu poate sterge, nici adauge nimicu.

Ce va se fia acea dloru, candu legea -ti da dreptu se faci ceva; se nu faci, era candu nu-ti da atuncia se faci?

In instructiunea de acum se dice curatu, ca la compunerea comit. centrali, este a se lua numai consideratiune la cetatile alaturate; adica se se aléga si din acele membrii, si ore n'am facutu noi mai multu chiaru decat concede legea, candu Fagarasiu cu abia 500 alegatori, i amu datu in comitetu 6 membrii, era districtulu cu 4200 alegatori numai 18 membri. Totu in acesta instructiune, că in unu municipiu electoral, numai unu comitetu central se se aléga, si anume prin reprezentantia municipiului comitateusu, districtu seu scaunale.

Cum poate impune acum, dlu ministru, in aceiasi municipiu electoral 2 comitete centrale?

Cum poate da in 10 Maiu a. c. totu acelasi d. ministru comitetu electoral Fagarasiu, candu totu densulu in 16 Aprile a. c. nu i la datu?

Care este sfer'a de activitate a fiacarua din aceste comitete, pre care dlu ministru nici chiaru prin ordinu nu ne o spune? Candu in § 8 art. II—1848 comitetului i se da deplina putere a-si formá insusi cercurile de alegere, si a-si pune locuri de alegere cu consideratiune la populatiune si teritoriu!

Cum poate se se despoie de acestu dreptu prin unu ordinu ministeriale?

Permisu este unui tribunale, unei deregatorie, si cine este mai deregatoria că ministeriulu, că pentru fiacare procesu seu partita se faca lege deoasebita?

Nu are ore se purcăda si se decida, pre basea legei, careia insusi este supusu?

Cine va poté uni aceste estremitati „ille erit, mihi magnus Apollo!“

Totu in instructiunea electorală de acum la § 10 se dice, ca comitetulu central, pentru conscrierea alegatorilor, esmitte atatea delegatiuni de cate 3 membri, cate se receru, pentru a efectua conscrierile catu mai curundu.

Dominulu ministru ordinéza acum din contra, ca in cerculu, unde va cadé se se esmita o singura

comisiune de 4 membri, doi din Fagarasiu si doi din districtu.

Lasu ca acesta delegatiune nu in 14 dile cum impune legea, fara nici in 3—4 luni ar' putea termina conscrierile; d'er' punctulu celu mai greu este, cum subordinatulu Fagarasiu vine se se amestecă in districtu. Eta dloru, din punctu de vedere alu legei catu de firmi stamu noi facia cu ordinulu.

Fara voia -mi vine intrebarea: déca dlu ministru ne a aflatu din intregu Ardélulu demni de art. V—1848, pentru ce n'a dispusu, ca-ce putea si acesta cum a potutu celealte, că si censulu se fia totu celu din Ungaria?

Dér' dloru, se vedem cum stamu din punctu de vedere alu teritoriului si alu populatiunei, care trebuie se se considere la formarea cercurilor si fipsarea locurilor de alegere.

De ore-ce districtulu nostru este impartit in două cercuri electorale, si Fagarasiu este centrul districtului intregu, urmează, ca in ori-care cercu electoral va cadé Fagarasiu, elu va fi punctulu extremu alu cercului.

De lu vomu pune in cerculu superior, că locu de alegere, alegatorii dela fundata — Branu voru trebuí se calatorésca 13 mile pana la Fagarasiu, preste totu voru trebuí se calatorésca 1633 alegatori cei mai multi preste dealuri, vai si drumuri rele, la abia 500 alegatori din Fagarasiu.

Este acesta consideratiune la distantia si alegatori?

Era remanendu locul de alegere in Sinc'a vechia, fagarasianii voru avé se mérga $3\frac{1}{8}$ miluri pre drumulu celu mai bunu ce se afla in acestu districtu.

Unde este dauna in avere si tempu causate la 1633 alegatori prin calatoria dela 1 pana la 13 miluri, facia cu calatori'a a 500 alegatori pre o distantia de $\frac{1}{4}$ miluri.

Suntemu noi dloru, chiamati aici se asuprimu atatu de greu $\frac{2}{3}$ facia cu $\frac{1}{3}$ parti din alegatori; poate va dlu ministru se dica, ca acesta prescrie legea, ca acesta este dreptu? (!!!)

Cine -si poate inchipui altfelii originea ordinului ministeriale in acesta directiune, decat in o falsa informatiune in o tendentia seducatorie a pretinsei minoritatii? Cine se va indoi dloru, ca dlu ministru nu va avé virtutea de a recunoscere, de a restituí dreptatea?

Ca-ci la din contra dloru, vomu trebui se esclamam: amu ajunsu cód'a veacului!! (!!!)

Dreptu acea dloru, propunu: comitetulu se primăca propunerea comitetului permanent cu adausu, că se remana neclatiti pre lunga conclusele din 4 Maiu a. c.

Dupa ce -mi ati auditu propunerea; me intorcui in fine dloru, la anim'a dvóstra, la auctoritatea si reincrederea ce vi au dat'o, cari v'au trasu aici, la demnitatea de omu si liberu cetătanu.

Cugetati-ve dloru, ca ati fi tramisi, nu aici, fara in o lupta, veti aruncá acum arm'a, veti fugi cu ranele in spate, veti preferi a fi asteptati cu petrii in locu de cunune?

Veti mai poté avé apoi vreodata fruntea se mai competitii increderea celor ce v'au trasu? Veti preferi a si loviti atunci cu pitiorulu?

*) Conferéza si teleg. din Nr. tr., că se se serine. — R.

Departate dloru se -mi tréca asia ceva prin minte despre dvóstra!

Poterea cuventarei mele este nimicu, simtientulu, intregitatea dvóstra este totala.

Cu o mana pre lege si cu celealalta pre anima, pronunciati-ve verdictulu si fti siguri, ca orice se urmeze, nu va fi spre desonoreea nóstira." —

Sinodulu archidiecesanu

in Sibiu in anulu acest'a, dela deschiderea lui in Duminec'a Tomei 23 Aprile (5 Maiu) pana in 31 Aprile a. c. avù mai multe siedintie.

Inregistramu resultatulu acestoru siedintie mai vertosu decisiunile sinodali, pentruca nu voimu a lasá din vedere, cele ce suntu in folosulu poporului romanu gr. or., ca-ce acele suntu totuodata si in folosulu nationalu.

In siedint'a I-a precum s'a amintit in Gazeeta, s'a pertractatu numai formalitatile deschiderei sinodului prin unu cuventu si prin constituirea bioroului presidialu. Presidiulu sinodului, fiinduca archeiscopulu a fostu impededat de bôla — l'a purtat archimandritulu si vicariulu archiepiscopescu Nicolae Popa.

In siedint'a a II-a din 24 Aprile a. c. s'a luatu inainte repórtele consistoriului archidiecesanu despre imbunatatirea starei materiale a preutilor, despre arondarea protopopiatelor si despre instrainarea mosielor besericesci din archidiecesa, cari tóte se transpunu comisiunilor respective. Dupa aceste s'a verificatu unii deputati, la cari comisiunea verificatoria, mai alesu la cerculu alu II-a de alegere din protopopiatulu Sibiului, pentruca mai multe comune n'a luatu parte la alegere, propune d. Branu de Lemény, că consistoriul se indrumezze pe dnii protopopi respectivi a priveghia mai bine asupra folosirei celui mai frumosu dreptu alu poporului romanu.

Siedint'a a III-a tienuta in 27 Aprile a. c. Dupa autenticarea protocolului se astern mai multe repórte ale consistoriului archidiecesanu, intre cari e celu despre reintregirea scaunului protopopescu alu Mercurei si cari se predau comisiunei petitionarie astfelii si alte petitiuni. Dr. Glodariu reinnoiesce o interbelatiune facuta in an. 1870 si reprodusa in an. 1871 relativu la competint'a preutilor si a protopopilor la actulu cununiei si róga presidiulu ai spune, ca are de cugetu ai respunde? D. Branu de Lemény arata momentuositatea obiectului si urgează respunderea la acea interbelatiune*).

Se ieà inainte reportulu comisiunei pentru arondarea protopopiatelor, la care reportu pentru datele necesaria lipsescu din 15 tracte, de acésta comisiunea propune, că se se inapoiuse consistoriului spre a trage informatiunile necesari si din cele 15 tracte, si sinódele protopopesci se-si faca reclamele si asia se se astérna completu la sinodulu viitoriu.

Acésta propunere dupa multa desbatere si imputare protopopiatelor se primeșce cu unele modificari. Se mai pertractéza cestiunea cercurilor electorali si se decide, că se remana status quo cu aceea, ca locurile de scrutinare se se faca la propunerea protopopiatelor si dupa afiarea cu cuviintia a consistoriului, pentruca in multe locuri suntu neacomodate.

Siedint'a a IV-a tienuta in 28 Aprile. Dupa autenticarea protocolului, dupa transpunerea la comisiunea petitionaria a mai multor petitiuni si dupa una interbelatiune cu privire la intregirea parochiei din Tieln'a face d. deputatu Branisca o propunere insemnata; ca de óre-ce consistoriulu archidiecesanu a otarit in siedint'a sa din 13 Ian. 1872, că cei ce voiescu a purta procese divortiali se se supuna la unu ecsamenu din dreptulu canonicu afara de advacatii censurati; fiinduca censu-

*) Sinodulu si dnii protopopi erá se lamurésca competint'a fiacarua in acea cestiune, ca-ce se vorbescu multe, si viindu in dieta cestiunea cununiei civile singura din caus'a vemuirei voru fi multi si dintre romani, cari voru astepta-o. —

rarea advocatilor n'are nici o referintia cu dreptulu canonico: asia face propunere: că numai acei juristi si advacatii, cari produc testimoniu despre ecsamenu studialoru istorice si din dreptulu canonico romanu se li se dè autorisare a purta procese divortiali.

Acésta propunere se dechiara de urginta. Se decide, că se se puna la tempulu seu la ordinea dilei.

Dr. Glodariu face o interbelatiune la tipicu, ca nu se padiesce uniformu si la unele obiceiuri introduce in besericele gr. or.

Presidiulu propune la ordine regularea parochielor si dotarea preutilor. Referintele Metianu cetește operatulu comisiunei si vorbindu mai multi pentru uniformitatea stolei si afiliarea parochielor serace, fiindu timpulu intardiatu se inchide siedint'a.

(Va urmá.)

Protocolu!

Luatu in opidulu Teac'a in locuint'a domnului Gregoriu Vitezu membru alu comitetului centralu si presiedintele subcomitetului din cerculu alegatorilor alu Tecei a partitului nationalu din comitatulu Clusiu in 7 Maiu 1872.

(Capctu.)

III. Presiedintele aduce la cunoșcientia onor. conferintie, ca inaltulu regim a aflatu de bene a ordina inscrierea celoru indreptatiti de a votisá la alegerele pentru diet'a din Pest'a, pre 13 Maiu 1872, in fiasce-care cercu separatu si de un'a data in tota Ungari'a si Transilvani'a. Acum devine necesitatea, ca ce directiune ar' avé intelligent'a romana de a observa facia cu inscrierile si alegereile.

ad. III. Considerandu, ca natiunea romana din Transilvani'a respective condutorii ei nu numai ca in diferite tempuri se au declarat in contra uniunii, si petitionatu pentru autonomia Transilvaniei; considerandu, ca legea electorale de prezente mai cu totulu eschide pe natiunea romana dela celu mai scumpu dreptu alu seu umanu si naturalu de a votisa sórtea respective de asiu poté alege deputatii sei; considerandu, ca condutorii cei resoluti ai natiunei nóstre au decretat neparticiparea in diet'a din Pest'a, pana la straformarea legilor electorale si de nationalitate insusi prinsene, din motivele nòue prea de comunu cunoscute, a repasí dela acest'a consecentie si a pasí pre unu terenu de activitate pretinsu din partea guberniului si doritul din partea inimicilor natiunei nóstre, ar' fi o absurditate comisa prin noi insine pentru care amu trebuí arosi inaintea viitorimei.

Deci ne dechiaramu pentru un'a passivitate absoluta; si dupace, ca pentru diet'a din Pest'a nu volim a alege, ar' fi o inconsecintia, că pe basea acelei legi electorale se ne imbuldimu de bunavóia a ne inscrie in liste alegatorilor, in care nòa numai că de sementia ni se concede a ne inscrie.

Considerandu, ca natiunea romana de mai multe secole gema, si sufere neindreptatirile si apasarile cele despotic ale contrarilor nostrii, in sperantia, ca inaltulu regim in celu mai scurtu tempu se va orienta si concede spiritului tempului de acum, conformu pretensiunilor natiunei nóstre va consenti a ne bucura si pe noi de libertatile umane, volim a remané consequenti si preferim a ne retrage dela inscrierea in liste alegatorilor, a lasá că auctoritatile guvernului se lucre ce voru voli. —

Ca-ce a te inscrie si a nu votisa, a votisá si a nu merge, apoi a protesta in contra scopului respective a se dechiara in contra dietei din Pest'a si totusi a se inscrie in liste respective de alegere, dupa opinionea nóstra ar' fi un'a inconsecntia si absurditate.

Recunóscemu, ca poporul nostru din diferite cause prin proprietarii maghiari pre lesne se pote seduce spre a merge la urna de votisare, inase acesele vote suntu a se considerá numai de seduse si depuse in contra cunoșcientei loru.

Cunóscemu puterea regimului, cunóscemu persecutiunile lui documentate in contra opositionarilor si in specie in contra intelligentiei romane, din care inse noi că persecutati, — seraci si ingreunati cu famili numeróse, avendu a ne luptá cu lipsele cele de tóte dilele, insusi in interesulu causei natiunei nóstre nu ne potem expune la факте active opositionale, cu care ar' implè cu noi numai temni-

tiele regimului, ne dechiaramu pe langa un'a neactivitate esfintiata din passivitate absoluta.

IV. Presiedintele da cetire scrisorei din partea comitetului centralu de datu Clusiu 30 Aprile 1872, catra subcomitetulu cercului alegatoriu alu Tecei, care din cuventu in cuventu suna in urmatoriulu modu:

,Multu onor. domnele!

Reverindissimulu domnu vicariu Antonelli si domnii advacati A. Densusianu că representanti ai intelligentiei romane din Fagarasiu ne au provocatu in 14 a l. c., că constituindu in clubu nationale pre Duminec'a Tomei se tramitemu deputati la un'a conferintia tienenda la Sibiu in caus'a tienutei viitorie a natiunei romane facia cu alegerele dietali ce se aprobia.

Comitetulu centralu din Clusiu le a resupsu, ca noi suntemu deja constituiti in clubu nationale cu unu comitetu centralu in Clusiu si cu mai multe subcomitete in comitatul. — Cu privire la conferint'a tienenda in caus'a tienutei nóstre facia cu alegerele dietali le amu aratatu, ca noi dorim o conferintia in caus'a acésta, la care se partecipe catu de multi, numai nu in Sibiu, pentruca e prea la maginea tierei, nici pre Duminec'a Tomei, pentru ca frati romani gr. or. tocma atunci voru tiené sinodu in Sibiu, éra gr. cat. in Blasiu. Din cari cause o parte mare a intelligentiei romane ar' fi impededata a participa la conferintia.

Din acestea consideratiuni ne anu esprimatu dorint'a, ca conferint'a se se tineea in Alb'a Iulia, că intr'unu locu, care e mai in centru, unde pe calea ferata potu mai cu inlesnire partecipá catu de multi.

Tempulu tienerei conferintiei amu scrisu, ca ar' fi bine pusu pre 12 séu 13 Maiu, candu ar' poté lua parte si unii din intelligent'a adunata la Aradu pre 9 n. l. c.

In fine le amu facutu cunoscutu, ca noi vomu alege deputati, cari se mérga la conferint'a tienenda, déra aflamu necesariu, că prin foile publice se ni se faca cunoscutu, candu si unde se va tiené conferint'a? Amesuratu celoru disse aici comitetulu centralu, din Clusiu in siedint'a din 27 Aprile a. c. a si alesu 3 membri: pre dlu Trombitasiu, Domsa si Gabriele Popu, ca acreditatii se representá nationale din comitatulu Clusiu in amentita conferintia. — Totu un'a data au decisu că alegerea deputatilor acestora se vi o facu cunoscuta si subcomitetului dvóstre, cea ce prin acest'a avemu onóre a ve si face cu observatiunea, ca numai decatul dupa primirea acestei epistole se ve adunati dimpreuna cu altii intelligenti din giuru, cari nu suntu in subcomitetu, si se ve consultati asupra alegerei acesteia si de veti involi cu membrii alesi, se ne faceti numai decatul cunoscutu séu tacerea o vomu luá de consimtire cu noi, care de nu ve veti involi cu alegerea nóstra, — atunci alegeti-ve altii — si pre cei alesi numai decatul se ni i faceti cunoscute, că din cei cu voturi mai multi, se i potem alege noi apoi.

Nu potem lasa neamentitul nici acea, ca la conferint'a tienenda potu lua si altii intelligenti catu de multi parte, decatul aceia vorbi numai in numele loru, ér' nu in numele clubului nostru national.

Pre langa care sum Clusiu in 30 Aprile 1872. Alu multu on. dvóstre stimulatoriu

G. Popu m/p., presiedintele comitetului centralu."

ad IV. Sensulu acestei scrisori luanduse la seriósa desbatere s'a decisu:

In dlu Gabriele Popu presiedintele comitetului centralu si in dlu Georgiu Domsia membru alu comitetului centralu avemu tóta increderea, dorindu; si votam, ca dloru sale se mérga la conferint'a nationale tienenda in Sibiu ori Alb'a Iulia spre a ne representá interesele partitului national a romanilor din comitatulu Clusiu.

Ce se tiene de chiaritatea sa dlu Dr. juris Anania Trombitasiu din cause, ca dsa dupa cum de comunu ne au venit la cunoșcientia si pana acum, -si au declarat intentiunea de a pasí că alegatu séu deputatu din partea romanilor in comitatulu Clusiu pe de o parte, ér' pe de alta parte ungurii, cu cari noi pe aici venim in atingere, de comunu ne asigureze, ca densii nu numai ca voru votisá pe claritatea sa, ci -si voru dá tóta diligint'a spre a lu si scóte de deputatu dietalul romanilor din comitatulu Clusiu pentru diet'a din Pest'a, devine in ochii nostrii de suspitionatu si compromisu, din care causa noi sub nici unu pretestu pre claritatea sa dlu Dr. juris Anania. Trombitasiu nu potem votisá spre a merge că deputatu

al clubului national din comitatul Clusiu la conferinta nationala tienenda in Sibiu ori Alb'a Iulia, — subtragundui cu acesta din parte-ne tota increderea.

Inse din cea mai firma convingere, i cu cea mai esacta constantia votisamu pre ilustriatea sa dlu secretariu ministeriale Ladislau Vajda, pe care cu totu respectulu si cu tota seriositatea nationale romana lu rogamu, ca se binevoiesca in numele nostru in acesta misiune delicata a acompaniua pre multu stim. si resp. dnii Gabriele Popu et Georgiu Domsia.

V. Discutare asupra terminului, in care se tien conferinta nationala provinciale, — amintita in scrisoarea comitetului centralu, produse din cuventu in cuventu sub punctu IV alu acestui protocol pe de un'a parte, er' pre de alta parte la biantiul revistei politice din diurnalele nationale?

ad V. Cu privire la acestu stadiu alu discusiunei desvoltanduse o discusiune forte serioasa, inse de tota cu durere trebue se ne esprimamu, din diurnalele nationale amu esperiatu, cumca: Conducatorii nostrii nationali de si in principiu suntu uniti, inse nu numai ca nu suntu organisati, ci din contra suntu cu totulu desmembrati, ca-ce astfelii vedem a apeluri in acestu obiectu pentru 9 Maiu in Aradu in contrastu cu celu din Satu mare. Vedem sinode in Sibiu si Blasius. Conferinta' advocatilor din 2 Maiu amenata pe 27 Maiu. Conferinta' nationale Sibiu, Fagarasiu, Brasiovu, Blasius, Clusiu et Alb'a Iulia, avemu conferintie presifte pre 15 Maiu in Chatin'a si Blasius, mai tota cu acelasiu scopu, inse durere fara de unu directoru esactu, care se fia in stare a ne conduce pe toti la unu principiu universale de pornire adoptatu de tota romanimea, dicemu aceste multe conferintie de si suntu eluflintate din acelasiu principiu, inse producun'a confusiune de idei separatistice.

Considerandu adeverata starea causei de astazi aflam in tota Transilvan'a aproape la 600 de membri ai diferitelor municipalitati parte alesii prin poporu, er' parte proprietarii virili de nationalitatea romana.

Acestia cu totii ca adeveratii representanti ai poporului respective ai natiunei romane a se constitui intr'un'a universitate nationale romana, cari din cau'a giurstarilor materiale potu asiu alege unu comitetu national provincialu et quidem cu totii via votisarei in scrisu prin posta, celu pucinu statutoriu din 30 persone. care comitetu national provincialu alesii prin representantii poporului va avea a se ingrijiti pentru constituirea comitetelor centrali, precum si a subcomitetelor din fiasce-care comitat, districtu si scaunu, si astfelii comitetul central provincial are se ne scutiesca de atatea conferintie si directiuni separatistice, si din contra solidamente a decide directiunea ce vomu avea a observa pre terenulu politicu national si care directiune noua va fi a ni se impartesca prin cutare organu national, si caruia noi cu totii solidamente vomu avea a ne supune.

Astfelii atatu inaltulu regim catu si conducatorii diferitelor nationalitati conlocuitorie voru sci, ca cu cine au de a se pune in cointelegera pe de una parte, er' pe de alta parte mai multi dintre noi romanii vomu fi chiarificati a nu ne lasa se fumu sedusi pe terenuri scalciate si separatistice.

Considerandu cele mai in susu amintite, inteligentia romana din acestu cercu de alegere in siedinti' sa de astazi statatoria din membrii alesi pentru municipalitatea comitatului Clusiu, precum si din mai multi inteligenți ne alesi, pentru pondereitatea causei si curtimea tempului unanimi voto votam, ca comitatul national central provincial se conste din urmatorii domni:

Georgiu Baritiu, Iacobu Muresianu, Los. Popu Ioane Antonelli, Arone Densusianu, Codru Dragusianu, Elia Macelariu, Iacobu Bologa, Ioane Hanea, Pavelu Dunca, Davidu Ursu, Ioane Rusu, Visarionu Romanu, Timoteu Cipariu, Ioane M. Moldovanu, Severu Axente, Simeone Balintu, Mateu Nicula, Ioane Gaitanu, Dr. Ioane Ratiu, Gabriele Popu, Georgiu Domsia, Ladislau Vajda, Ioane Munteanu, Gabriele Manu, Ioachimu Muresianu, Mihale Orbanasiu, Mateu Popu-Gindeanu, Demetru Moga si Nic. Sustai, carora stimati domni tota increderea le o votam.

Unu astfelii de comitetu politico-nationala centrala provinciala sub control'a umbrelor Avramu Iancu et Simeone Barnutiu va pota fi in stare a decide directiunea ce noi cu totii solidarminte vomu avea a observa, dicu decisiunile unui astfelii de comitetu centrala provinciala va pota fi in stare a castiga respectu pretensiunilor nostre, care comitetu pentru conducerea afacerilor nostre va sta in

strinsa legatura cu comitetele centrali eventualu cu subcomitetele din diferite comitate, districte si scaune. — In fine noi rogamu ca delegatii nostrii dd. Gabriele Popu, Georgia Domsia si Ladislau Vajda se ingrigesc ca acestu proiectu alu nostru de conferinta nationala se se primiesca si constituira lui se se realisa, alegunduse o comisiune din 5 membri, cari via corespondentelor se conscrie pretotii membrii alesi si virili ai diferitelor municipalitati din tota Transilvan'a, dela cari totu via corespondentilor se le stringa votele pe comitetul centrala provinciala. Se au cetitu rectificatu si subscrisu. —

(Urmărea subscrerile.)

Caus'a jidovilor din Romani'a

in parlamentul imperiului Germaniei.

In urmarea esceselor comise din desperatiune la Ismailu, Bolgradu, Galati, de bulgarii si de grecii colonisti din acelea locuri, jidovii si patronii jidovilor s'au fostu dusu la Berolinu, unde au datu petitiuni la parlamentul Germaniei si au mersu la imperatulu Wilhelm cu „jalba in protiaptu”, cum se dicea in Romani'a pe tempulu Fanariotilor. In unele din acelea petitiuni nu se cerea mai pucinu, decatu interventiune, adica invasiune armata in favorea jidovilor. Petitiunile jidovesci s'au transpusu unei comisiuni ad hoc spre a delibera asupra loru si a relationa in parlamentu, ceea ce s'a si intemplatu in decursulu lunei Maiu, era apoi presiedintele a datu caus'a jidovilor in desbaterea parlamentului. S'a cititu mai antaiu reportul comisiunei care tinea, ca parlamentul se considera pasii diplomatici facuti mai deunadi in aceasta causa la gubernulu din Bucuresci ca satisfaciune data jidovilor si se treca la ordinea dilei. Comisiunea -si motivase opiniunea sa cu argumente si consideratiuni politice, din care ese p'intre linii, ca densa deca si condamna neconditionata escesele comise in contra jidovilor, recunoscera inse ca locuitorii crestini fusesera adusi la desperatiune. La desbatere participara cativa oratori; intre acestia inse cavalerulu Bamberger se arata forte nemulitiunitu cu verdictulu comisiunei si cerea, ca Romani'a se fia celu pucinu amerintiata cu interventiune. Se scola inse cavalerulu Lasker si combatte cu multa logica pe Bamberger si pe cei cari tinea cu densulu. Dn. Lasker pronunciò intre altele urmatoriele cuvinte memorabili: „Prin nemti si insielatoriele pe care le au comis u acestia in Romani'a, s'a destepatu ne-increderea contra tuturor strainilor cati facu comerciu in acea tiéra, era acea neincredere se manifesta mai antaiu in contra partiei celei mai debile (mai slab), adica in contra jidovilor*.”

Cu aceeasi ocasiune s'a mai disu in parlamentu, ca nu este bine, ca tocma germanii se se arate atatu de resbunatori in contra Romaniei, in favorea jidovilor, pentru ca ori-catut ar' fi romanii de molateci si ertatori, cu tota acestea, prin asemenea procedura s'ar destepata in ei si mai mare ura in contra nemtilor, si — ce e mai multu, ar' semena ca nemtilii de aceea se arata asia trufasi, despretilor catra romani, pentru acuma ei au Domnu de vitia germana; cu aceasta inse numai catu s'ar compromite positiunea acelui Domnu bunu.

Bamberger si compania nu se lasara, ci cu sofisme se incercara se intunecse discusiunea; cu tota acestea vediendu patronulu jidovilor ca a mersu prea departe, -si emenda si modifica elu insusi prim'a propunere asia, incatul aceea fu adoptata de catra majoritate, era votul comisiunei remasă in minoritate. Acestu resultatu fu produsu mai vertosu prin impregiurarea ca s'a constatatu din partea gubernementale, ca gubernulu de acum alu Romaniei ar' fi forte slabu. Pe semne ca in cercurile mai inalte din Berolinu se astepata, ca ministrii de acum ai Inaltimiei Sale regesci Carolu I. Domnu ereditariu alu Romanilor din Romani'a se impusce si se spenduire pe toti locuitorii cati nu

*) Aceleia cuvinte ale deputatului Lasker suna in limb'a germana asia: „Durch die Deutschen und den Schwindel, welchen diese in Rumänien getrieben, ist das Misstrauen gegen alle Ausländer, welche Geschäfte im Lande haben, wach geworden, ein Misstrauen, welches sich zuerst gegen den schwähesten Theil desselben kündigt, und dieser sind in Rumänien die Juden.” Adica mai pe romanesca la intilesu: Prostii si nepasatorii de romani s'au de destepata abia acuma, din somnu, = wach geworden.

mai voliescu a suferi continuarea invasiunei jidovilor, ca mesura preparativa a germanisarei totale?—

Brasiovu 31 Maiu. (Sciri locali si din tienutu.) Intre alte impregiurari amu fi inceputu si noi acesta cronica locale cu descrierea agitatuiilor electoralui; déra siinduca la noi pana acum diferitele partite politice si nationali -si tienu planurile loru (déca le au) si pe candidati (care'i au) sub unu felu de velu misteriosu, de acer lasamu asemenea publicatiuni in grig'a altora cari au secretul viitorului si dispunu de vointele ómenilor; era noi ne vomu occupa cu alte lucruri mai prosaice.

Dupa seceta infricosata, insuflatoria de grigia, in fine in septeman'a trecuta si in asta ploua binisoru preste secuime si in districtu. Astazi ploua neincetatu. De altintusea semenaturele de toamna pana acum suntu frumose.

O patiramu si noi cu calea ferata numita cea orientale care vene dela Oradea-Clusiu la Brasiovu. Dupa atatea sbuciumaturi, dupa atatea sperantie insiate, éta inca una ilusiune, nu numai trista, ci si forte scandalosa. Lipsescu din capitalu cincispre diece milioane si două sute de mii florini val. austr. Ce s'a facutu acesta parte de capitalu? O a tocatu banca anglo-austriaca si consorciul Warring. Cine dice acesta? O dice negru pe albu insusi consiliul administrativ compus din barbati unul ca unul, precum br. Nic. Vay, fostul ministru Horváth, unu frate alu ministrului Lonyai si alti mai multi. in reportulu ce s'a publicatu dilele acestea. Asia déra nu mai lipsescu $8\frac{1}{2}$ milioane, cum se spunea mai deunadi, ci aprópe in doitu atata. Déra cum s'au potutu fura atatu amaru de bani? Pana acuma nu prea scie nimici. Déra consiliul administrativ si ministrii dormitau ei in restempu de trei ani? Destulu, ca nu suntu bani, destulu ca Brasiovulu care s'a sbuciumatu 25 de ani ca se aiba cale ferata si alerga de 16 ani pentru midiulocirea unei junctiuni cu Roman'a, pote se mai astepte, si cei cari s'au ramasit ca in Octobre se voru resfacia siediendu si caletorindu pe drumu feratu de aici in tota lumea, voru plati ca ómeni de omenia. S'a deschis calea ferata pana la Medeasiu; déra de acolo pana aici mai este distantia respectabile. Intre Clusiu-Turd'a si pana la Muresiu inca nu e gata, precum nici ramur'a pana la Sibiu. Sarmana Transilvan'a, fica vitrega si maltratata.

Cu dn. Berzenzey celu faimosu se totu mai ingrösia treb'a. Locuitorii nostrii au aflatu, ca acestu mare agitatoriu de odeniora dupa ce deserta dela stang'a la drépt'a si insenă tragi-comeli'a dela Tergu-Muresului, de frica connatiilor sei, ori si cu alte planuri, o luă la fuga si nu se oprí pana in Brasiovu, unde credea ca va petrece linistitul; déra in 19 spre 20 nöptea pella 2—3 ore siese ómeni teneri cerura intrare la elu, cum mai referiramu, pentru ca se'i spuna verde, ca fiindu aici cunoscutu ca vrasmasiu alu sasilor, si ca unul care in Nov. 1848 ar' fi produsu catastrofa dela S. Reginu, nu pote fi siguru, se se care de aici. Nobili visitatori de nöptea era totu juni sasi unul ca unul, inse cu pelariele trase pe ochi, ca se nu'i cunoscă. In urmatori'a di dn. Berzenzey alerga pe la politia si la tribunalu, telegrafă si la ministru de interne, ceru vedi domne, comisariu ministeriale spre a investiga in acesta afacere scandalosa, intr'aceea se lati faima ca -si cumpara una casa cu 21 mii fl., pentru ca se se faca si cetaianu de Brasiovu. La acesti pasi ai sei nisce strengari ii si gratulara in nöptea din 26 Maiu cu spargerea ferestrelor camerei in care dormiea la ospelulu Bucuresci in una societate frumosa. Ce se va mai alege inca si din acestea aventure curiose! In totu casulu ele suntu nesce semne ale tempului, ca si buna-óra impacarea definitiva a jurnalor sasi cu betranii sasi, ca si injuraturele lui Guido Baussnern asupra ministeriului, ca si cestiu-ne limbei la tribunale, ca si oprirea advocatilor romani de a vorbi romanesce la tribunalele din Alb'a Iulia, Aiudu, Dev'a etc., ca si cornulu de capra in care au intratu unii fericitori de natiune.

— Pana mai eri in tota Ungari'a si Transilvan'a se vaieră lumea de secat'a cea mai mare dela 1834 incóce, incatul pe campia si pe puste nici nu putura ómeni semena, cu tota aceste semenaturele de toamna inca se affa bune petutindene si dupa ploile din dilele aceste, care dorindu credemu, ca au fostu mai estinse, dör' ne va mantui cerulu de fometea ce ne amenintă, si din care pe aici numai Romani'a ne mai suleva din prisosulu gravitarilor ei.

In România pe unele locuri secescă încă a înapoiau recoltă, totuși pe acolo în multe locuri a mai să plătească. România, și-a binecuvântat, și acum fontană nutrește poporul din partile aceste; pe totă diu'a se descurcă aici cu mii de galete de cereale, cari totă se consumă cu prețuri: graful bunu cu 9—10, mestecatu 7—8, porumbulu 6—7 fl., caranduse pana catre Mureșiu-Osiorhei prin totă secuimea și sasimea, care dăr' nu va mai dice, ca și rohe Walachei (Valachi' selbateca), și candu se nutresc din produsele ei; pana candu, nu se scie. — In partea Craiovei și în Moldova pe multe locuri n'a plouat de vîr'o dăue luni pana în dilele trecute. Acum credem, că va fi cadiut mană cerului și pe acolo. —

Sibiu 15 Maiu 1872.

Domnule Redactorn!

Ve rog să binevoiti a publică în coloanele Găzetei următoarele contribuiri incuse în favoarea ajutorarei unor studenți lipsiți de mijloace, dela unii preții zelosi, din protopopiatul gr. cat. alu Sibiului și anume dd.:

Dela subscrișulu 3 fl. Anania Decei parochu din Hamb'a 2 fl. Pav. Lebb parochu din Sialdorfu 2 fl. Dem. Cuceanu parochu din Secadate 2 fl. Petru Bradu parochu din Orlatu 2 fl. Ioane Velteanu parochu din Ghicas'a de susu 2 fl. Nic. Deacu parochu din Caltvaseru 2 fl. Teodoru Comanu parochu din Vestemu 2 fl. Ioane Clainu parochu din Saadu 2 fl. Eliseiu Lazariciu parochu din Nucetu 2 fl. Ioachim Nistoru parochu din Stanc'a 1 fl. Nic. Farcasiu parochu din Birghisius 1 fl. Ios. Solomonu parochu din Ludosilu mare 2 fl. Dem. Munteanu parochu din Toparcea 1 fl. Ioane Popu parochu din Resinari 2 fl. Nic. Vintila parochu din Caltvasseru 1 fl. Mafteiu Bunea parochu din Tilisc'a 1 fl. 50 cr. Vasilie Comanu parochu din Revasiul 1 fl. Nic. Comanu parochu din Bradu 1 fl. 50 cr. Vasilie Busoiu parochu din Bui'a 2 fl. Sum'a 35 fl. v. a.

Acăstă sumusioră, după impregiurari s'a împartită între următorii studenți:

1. Tenerului Clemente Munteanu medicinistu în anul III-le la univ. din Gratiu i s'a tramsis 12 fl.

2. Tenerilor: Elia Danila, Ioane Mihaltianu și Davidu Lazariciu, toti trei juristi la academiei din Sibiu în an. III-lea, li s'a datu cate 6 fl. la unul, la oală 18 fl.

3. Tenerului Ioane Deacu studente în VI. cl. la gimnasiul reg. de statu din Sibiu i s'a datu 5 fl. Sum'a 35 fl. v. a.

I. V. Rusu, protop.

Varietati.

† Elen'a Popu n. Ciurcu a închiriat din viată în etate de 25 ani la 31/19 Maiu a. c. la 2 ore de noapte, în urmă unui morbur de plomane.

Iosif Popu jude r. de cercu în Brasovu so-ciulu, — Livi'a, Valeri'a și Zoe ficele, — Teodoru T. Ciurcu și Zoe Ciurcu n. Nica parentii, — Eufrosin'a Puscaru, Mari'a Popea, Ecaterin'a, Zoe și Teodoru Ciurcu jun. sororile și fratele trecutei la eternitate, plini de tristare și cu anim'a franta de dorere, facu cunoscută acăstă simtibila perdere, consangenilor, amicilor, cunoscitorilor, și tuturor celor, cari liau parte la dorerea lor, rogundu'i, că se asistează la ceremonia funebrale. carea se va tine tocmai în diu'a onomastica a repausatei în Domnului, la 2 Iunie (21 Maiu) (SS. Constantin și Elen'a) 3 ore d. a.

Remasitile pamentene ale repausatei se vor redică din locuința de vîră, din gradină comerçantului Fabricius, în suburbii Scheiu, după „Inisti” să se voru astrucă în cimitirul dela biserică St. Nicolae.

Brasovu în 31/19 Maiu 1872. —

— (Programe sasesci.) Moritz de Brennerberg în Rupea recomandă între altele, că regimul trebuie ajutat neconditionat, dăr' totul se

radima pe unirea sasilor între sene cu deplina resignație în regim. Guido de Baussnern deput. scaunului Rupei înse trasni și fulgeră în 21 Maiu, că după ce a vediut și esperiatu în Pest'a, totă politică mergea a desbina și a slabii pe oponenți. De acea striga concordia în totă națiunea, se tinea la invoiel'a din 1867, la dualismu, înse în totă celelalte țestimi, ce nu tienu de basea drepturilor de statu, se nu se alipescă de nici o partita, ci se face o singura partita, și apoi se voteze în dieta cu aceea parte, care va face celu mai favoritoru contu pentru interesele sașesci; solidaritate, solidaritate, ca-ce altfelii li e amenintata naționalitatea, limb'a și dreptul și apoi se sara cu totii din totă partile ai sprijini causele, atatu prin diaria, catu și prin reprezentanții. La Mediasiu, acolo se ajute toti sasii a sigila impreuna legatură poporului sasescu.

In Brasovu dep. Bömches -si depuse mandatul pentru totudină în 30, era dep. Wächter vorbi pe strun'a de susu, și în caus'a limbei la judecătorie perstrinse pretensiunile br. Apor, cu totă aceste se vede, că sasiloru nu le vine la societă, cumca se iau și protocole în limb'a romana și maghiara și se dau resoluțiuni asemenea aici mai vertosu la judecătoria r. ung. singularia, ca-ce ar vre, că totă internele se decurgă numai în limb'a germană, că mai înainte, apoi asia 6re cine are mai mare dreptu la principiul de egalitate? —

— (La programe.) E greu pamentul Ungariei și Transilvaniei de multimea repórtelelor deputatilor dietali și de programe de candidati, unele pentru politica dualistică-deákiana, altele în contra ei. Dintre totă eminaminte cerculă alu fostului min. de justitia **Balthasar Horváth**, pe care lu tieni, că cuventare de programă înaintea alegatorilor sei în Szombathely. Ei dice și elu democratul despre dualismu: Eu recunoscu, că dualismul însemnează egemonia a două naționalități, adica a elementului maghiar aici, și a celui nemțiu dincolo de Lait'a, și tocmai acăstă e ce ne face a prețui mai multu dualismul. Acăstă egemonia nu eschide, că se fîmu drepti și facia cu dorințele ecuabile ale celor lalte vîție, totuși ele nu potu pretende, că de drăguți loru se ne lepadamu de rol'a conducătorilor, care ni se cuvine și după dreptul istoricu și pentru mai înalt'a cultură, cu care le intrecem. Astă forma de statu e unică posibilă și unică care dă aperare și singur'a base secură pentru existența statului, din care causa existența nostra ne opresce a sprijini orce tendenție federalistice. — Altii mergu și mai departe în contra pretensiunilor; principiul democraticu fară pericolarea dualismului și a aristocratiei nu se poate mai lati, și atunci, cade totă potentia sustinerei partitei deákiane la carma. Aici e totul și nu e ceva nou. —

— (Misterie nepetruncă.) Sinodulu provincial la Blasius'a terminat și cu totă acestea nimică n'a transpirat înca în publicitate asupra actelor lui. Ni se spune că Pr. SS. par. metrop. și eppii (prin plenipotentialii loru) a tie-nutu siedintie secrete, alu caroru obiectu au fostu necunoscutu celorulalti membri sinodali. Reu semnu acestă! trebuie ca, în locu de a se fi svatuit SS. parinti asupra modului cum se redice acesta provincia beser. destul de scapată, se voru fi ocupat de subtilități teologice și de speculații dogmatice, preste cari seculu nostru, au trecut de mult la ordinea dilei, era poporul romanescu n'a avut și nu va avea dintr-ensele nici unu folosu spiritual. Se pare, că insi-si SS. parinti au semnat inconvenientul și de aici tain'a cea mare. La lumina! SS. parinti, la lumina! Lumină face și dispară intunericul chiaru și din capetele teologilor mistici. Deça sunteti lumină cea adeverată, care trebuie se luminedie tuturor, apoi pentru ce ve ascundeti sub obroci? Veghiati, că va veni

mirele și nu veți avea unu de lumeni în candelile vostre. — „Fed.”

Mai nou. Comitetul conferintei sibiene din 5—6 Maiu emise cu datu 27/15 Maiu a. c. în „T. R.“ unu apel catre romani din Transilvania, provocând la alegerea deputatilor dietali, carorul fară grigia se le poate concrede causele naționali, era unde voru fi în minoritate: „sprijiniti”, dice apelul, „cu totă voturile vostre intrunite pe acelu candidat strainu, pre care lu veți cunoaște de omulu dreptatei (?!?) și interesatul pentru binele tuturor poporilor și alu tierei“ (!!!) și apoi inchindu mai provoca și la solidaritatea și intelegeră comuna! Subseris: „Comitetul naționale“. —

Nr. 240—1872.

2—3

Concursu.

Pentru ocuparea postului de inventatoriu primariu, eventualu, și pentru ocuparea postului de inventatoriu secundariu la scolă granițiară din Sina se scrie prin acăstă concursu pana la 8 Iuliu a. c. st. n., avendu a urmă denumirea înainte de 15 ale lunei numite.

Cu acestu postu e impreunat unu salariu anuale de 300 fl. v. a., cu celu secundariu de 200 fl. v. a. din fondul scolasticu alu fostilor granițari din regimentul român I., apoi cortelul naturală și lemne de focndupa usulu de pana acuma, în fine dreptul de pensiune în sensulu §§-loru 17 și 23 din „Normativul scolasticu pentru scolele reunii granițiarești din regimentul român I.“

Denumitul i-e asupra-si obligamentul formal, de a remană în postul conferitul celu pucinu, cinci ani; abdicarea de acestu postu înainte de termenul aratatu se poate face numai cu incuviintarea comitetului administrativu.

Doritorii de a ocupa acestu postu au a-si trimite suplicele instruite cu documentele recerute la adresă comitetului subscrис.

Sibiu în 18 Maiu 1872.

Comitetul administrativu alu fondului scolasticu alu fostilor granițari din regimentul rom. I.

Schwarze et Bartha,

plat'a Nr. 16,

prestază cu cunoscutai soliditate

totă specie de vestimente

de cavaleri

și oferă o. p. una cantitate mare pe aleșu de cele mai noi materie de surtice, pantalonii și gilete cu prețul celu mai moderat.

g. 2

Stupini de vendiare.

Stupini în departare de $\frac{1}{2}$ ora — de cetatea Brasovului, cu pamentu fără fructificatoriu și cari din impregiurarea, ca printre ele curge ap'a ghimbasielulu, suntu acomodate de a se folosi de asiedari de vînăsarii, peluaga aceste mai multe holde fără aproape de stupini, aflată în campulu de midiu-locu, se află de vendiare sub condiții favorabili.

Mai de aproape se trage informare în Scheiu, Groveri cas'a Nr. 405.

Cursurile

la bursa în 31 Maiu 1872 stă asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 40 $\frac{1}{2}$ cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8 " 98 "
Augsburg	—	—	110 " 50 "
Londonu	—	—	112 " 40 "
Imprumutul naționalu	—	—	64 " 75 "

Edițione: Cu tipariul lui

IOANE GÖTT și fiul HENRICU,